

POSTANOWIENIE

Dnia 24 kwietnia 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Maria Szczepaniec (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Marek Dobrowolski

Ławnik SN Marek Molczyk

Protokolant Karolina Majewska

po rozpoznaniu na posiedzeniu w dniu 24 kwietnia 2025 r.

w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej

odwołania obrońcy obwinionego prokuratora X. Y. – adw. M. M. z dnia 3 października 2023 r. na postanowienie Sądu Dyscyplinarnego przy Prokuratorze Generalnym z dnia 1 września 2023 r., sygn. akt [...]

na podstawie art. 437 § 1 k.p.k. w zw. z art. 171 pkt 1 oraz art. 166 ustawy z dnia 28 stycznia 2016 r. Prawo o prokuraturze

postanowił:

- 1. utrzymać w mocy zaskarżone postanowienie;**
- 2. kosztami postępowania odwoławczego obciążyć Skarb Państwa.**

Marek Dobrowolski Maria Szczepaniec Marek Molczyk

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 3 marca 2023 r. o sygn. [...], na podstawie art. 150 § 1 i 2 ustawy Prawo o prokuraturze, Prokurator Regionalny w W. zawiesił w czynnościach służbowych X. Y. - prokuratora Prokuratury Rejonowej w Ś. na okres 6 miesięcy (k. 266-266v akt dołączonych o sygn. [...]).

W dniu 28 lipca 2023 r. Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Prokuratora Generalnego dla [...] okręgu regionalnego, na podstawie art. 154 § 8 ustawy Prawo o prokuraturze, wniósł do Sądu Dyscyplinarnego przy Prokuraturze Generalnym w

Warszawie o rozpoznanie sprawy dyscyplinarnej przeciwko X. Y. – prokuratorowi Prokuratury Rejonowej w Ś., obwinionemu o to, że w nocy z 27 na 28 września 2022 r. w Ś. uchybił godności urzędu w ten sposób, że za pośrednictwem komunikatora internetowego, ze swojego telefonu o nr [...] wykonał, bez żadnego powodu, do pięciu pracowników sekretariatu [...] Wydziału Karnego Sądu Rejonowego w Ś., połączenia audio lub wideo na ich prywatne numery telefonów oraz wysłał do nich wiadomości tekstowe, czego sobie nie życzyły, i tak: o godz. 05:30 wykonał połączenie audio do J. C., o godz. 23:56 i 23:57 wykonał połączenie audio i wideo do S. D., o godz. 00:03 wykonał dwa połączenia wideo i jedno połączenie audio oraz o godz. 00:04 połączenie audio do K. R. do której o godz. 00:39 i 07:15 wysłał nadto wiadomości tekstowe, w których przeprosił ją za rzekomo omyłkowo zainicjowane wcześniej połączenia i którym to wybrykiem zakłócił wymienionym spoczynek nocny, a nadto o godz. 23:54 i 00:37 wykonał połączenie wideo do A. P., a następnie wysłał do niej o godz. 00:37 wiadomość tekstową, w której przeprosił ją za rzekomo omyłkowo wykonane wcześniej połączenia oraz do J. W. wykonał o godz. 00:01 i 00:35 połączenia audio, a o godz. 00:03 i 00:38 wysłał wiadomości tekstowe, w których przeprosił ją za rzekomo omyłkowo wykonane wcześniej połączenia, a które to zachowanie odpowiada znamionom wykroczenia określonego w art. 51 § 1 ustawy z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń, tj. o przewinienie dyscyplinarne określone w art. 137 § 1 pkt 5 ustawy Prawo o prokuraturze (k. 1-8v akt dołączonych o sygn. [...]).

Postanowieniem z dnia 1 września 2023 r. Sąd Dyscyplinarny przy Prokuratorze Generalnym przedłużył czas trwania zawieszenia w czynnościach służbowych X. Y. - prokuratora Prokuratury Rejonowej w Ś. do dnia 3 marca 2024 r. określając ten okres za niezbędny do rozpoznania tej sprawy dyscyplinarnej (k. 10-11v akt II ZO 107/23).

Na wskazane postanowienie odwołanie złożył obrońca obwinionego prokuratora X. Y. – adw. M. M., który zaskarżonemu postanowieniu zarzucił obrazę przepisów postępowania mogącą mieć wpływ na treść orzeczenia, tj. art. 150 § 1 i 3 ustawy Prawo o prokuraturze poprzez niezasadne przyjęcie, że charakter penalizowanego prokuratorowi przewinienia dyscyplinarnego uzasadnia konieczność dalszego odsunięcia go od wykonywania obowiązków służbowych na

kolejny okres 6 miesięcy, podczas gdy prawidłowa analiza okoliczności przedmiotowych i podmiotowych związanych z przypisywanym obwinionemu wykroczeniem z art. 51 § 1 k.w., jak też podjęcie przez obwinionego niezwłocznie próby wytłumaczenia tego zachowania i przeproszenia osób, do których podejmował próby nawiązania połączenia, bezpośrednio po zaistniałym zdarzeniu, w tym również to, iż w ramach innego postępowania dyscyplinarnego, dotychczas ustalono, że zarzucane obwinionemu w tym postępowaniu zachowanie nie miało zawinionego charakteru, które to okoliczności oceniane kompleksowo i we wzajemnym ich powiązaniu, winny prowadzić do wniosku, że dalsze wykonywanie przez prokuratora powierzonych mu obowiązków nie niesie za sobą żadnego ryzyka uchybienia przez prokuratora godności urzędu. W konsekwencji wyżej podniesionego zarzutu, odwołujący wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia (k. 3-8 akt II ZO 107/23).

Pismem procesowym z dnia 5 lutego 2025 r., Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Prokuratora Generalnego dla [...] okręgu regionalnego wniósł o nieuwzględnienie odwołania i utrzymanie zaskarżonego orzeczenia w mocy. Nadto wskazał, że przeciwko X. Y. prowadzone jest dalej postępowanie dyscyplinarne o sygn. [...], w którym w grudniu 2024 r. i styczniu 2025 r. zmieniono i uzupełniono ww. zarzuty. Obecnie X. Y. zarzuca się popełnienie następujących czynów:

- I. w dniu 9 września 2021 r. w Ś. uchybił godności urzędu w ten sposób, że dopuścił się nieobyczajnego wybryku, poprzez wprowadzenie się w stan nietrzeźwości, wynoszący co najmniej 1,18 mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu i przemieszczanie się nago w tym stanie ulicami Ś., w tym udanie się do placówki handlowej, gdzie usiłował kupić alkohol, które to zachowanie odpowiada znamionom wykroczenia z art. 140 ustawy z dnia 20 maja 1971 r. Kodeks wykroczeń, to jest o przewinienie dyscyplinarne określone w art. 137 § 1 pkt 5 ustawy Prawo o prokuraturze;
- II. w bliżej nieustalonym dniu, w okresie 2019-2022, w Ś., uchybił godności urzędu w ten sposób, że wysłał E. R. pracownicy sekretariatu Prokuratury Rejonowej w Ś., za pośrednictwem komunikatora, wiadomość multimedialną w postaci swojego nagiego zdjęcia, to jest o przewinienie dyscyplinarne określone w art. 137 § 1 pkt 5 ustawy Prawo o prokuraturze;

- III. w bliżej nieustalonym okresie przed dniem 9 września 2021 r., a następnie w okresie do jesieni 2023 r., w Ś., uchybił godności urzędu w ten sposób, że wysłał K. P. – prokuratorowi Prokuratury Rejonowej w Ś., za pośrednictwem środków komunikacji na odległość, wiadomości multimedialne w postaci łącznie co najmniej czterech swoich nagich zdjęć, to jest o przewinienie dyscyplinarne określone w art. 137 § 1 pkt 5 ustawy Prawo o prokuraturze;
- IV. w okresie od bliżej nieustalonego dnia w 2020 r., nie później niż 14 listopada 2021 r., w Ś., uchybił godności urzędu w ten sposób, że wysłał J. M. – pracownicy Sądu Rejonowego w Ś., w odstępie dwóch dni, za pośrednictwem środków komunikacji na odległość, wiadomości multimedialne w postaci łącznie co najmniej czterech swoich nagich zdjęć, a po upływie dwóch tygodni, wykonał do niej połączenia wideo, gdzie występował topless i znajdował się pod wpływem alkoholu, to jest o przewinienie dyscyplinarne określone w art. 137 § 1 pkt 5 ustawy Prawo o prokuraturze;
- V. w bliżej nieustalonej dacie, w nocy, w 2020 r., w Ś., uchybił godności urzędu w ten sposób, że wysłał K. S., za pośrednictwem M., wiadomość w postaci informacji, iż udziela on lekcji pływania bez ubrania, to jest o przewinienie dyscyplinarne określone w art. 137 § 1 pkt 5 ustawy Prawo o prokuraturze;
- VI. w bliżej nieustalonej dacie, w nocy, w 2020 r., w Ś., uchybił godności urzędu w ten sposób, że wysłał P. Ś., za pośrednictwem M., wiadomość w postaci informacji, iż udziela on lekcji pływania bez ubrania, to jest o przewinienie dyscyplinarne określone w art. 137 § 1 pkt 5 ustawy Prawo o prokuraturze;
- VII. w bliżej nieustalonym dniu, przed 1 marca 2022 r., w Ś., uchybił godności urzędu, w ten sposób, że wysłał A. M. wiadomość multimedialną w postaci swojego nagiego zdjęcia, to jest o przewinienie dyscyplinarne określone w art. 137 § 1 pkt 5 ustawy Prawo o prokuraturze.

Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Prokuratora Generalnego dla [...] okręgu regionalnego ponadto wskazał, że charakter przewinień dyscyplinarnych objętych przedmiotem niniejszego postępowania, które godzi w powagę i zaufanie do urzędu prokuratora, nakazuje odsunięcie X. Y. od wykonywania obowiązków prokuratorskich. Zdaniem Zastępcy Rzecznika, w okolicznościach niniejszej sprawy

nie ma gwarancji, że pełnienie obowiązków służbowych przez obwinionego będzie przebiegało w sposób prawidłowy, to jest liczący z godnością urzędu (k. 25-26v akt II ZO 107/23).

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

Na wstępie zauważyć trzeba, że upływ terminu zawieszenia określonego w zaskarżonym postanowieniu nie stanowi podstawy do pozostawienia wniesionego przez skarżącą odwołania bez rozpoznania. Przedmiotem bowiem kontroli odwoławczej jest zasadność i legalność przedłużenia zawieszenia prokuratora w czynnościach służbowych, a sąd odwoławczy ma obowiązek merytorycznego rozpoznania wniesionego zażalenia (zob. aktualna na gruncie prokuratorskiego postępowania dyscyplinarnego uchwała Sądu Najwyższego z dnia 27 lutego 2007 r., I KZP 37/06, LEX nr 224615).

Zgodnie z przepisem art. 150 § 5 ustawy Prawo o prokuraturze od postanowienia sądu dyscyplinarnego o przedłużeniu zawieszenia prokuratora w czynnościach przysługuje odwołanie. Wedle przepisu art. 150 § 1 wspomnianej ustawy, prokurator może być zawieszony w czynnościach na okres do 6 miesięcy, jeżeli z uwagi na charakter przewinienia dyscyplinarnego konieczne jest natychmiastowe odsunięcie go od wykonywania obowiązków. Zgodnie natomiast z przepisem art. 150 § 3 wspomnianej ustawy, zawieszenie prokuratora w czynnościach, w uzasadnionych przypadkach, może być przedłużone na wniosek rzecznika dyscyplinarnego przez sąd dyscyplinarny na dalszy, niezbędny okres. Zatem jednym z podstawowych obowiązków sądu odwoławczego jest stwierdzenie, czy w danym **stanie faktycznym wystąpiła przesłanka uzasadnionego przypadku, która wpływałaby na konieczność dalszego przedłużenia zawieszenia prokuratora w czynnościach służbowych.**

Przenosząc treść powyższych rozważań na grunt niniejszej sprawy, w ocenie Sądu Najwyższego nie zasługiwał na uwzględnienie zarzut podniesiony przez obrońcę obwinionego, a dotyczący obrazu przepisu prawa materialnego, tj. art. 150 § 1 i 3 ustawy Prawo o prokuraturze. Wbrew twierdzeniom skarżącego, Sąd Dyscyplinarny przy Prokuratorze Generalnym zasadnie przyjął, że wobec

prokuratora X. Y. zachodzi uzasadniony przypadek przemawiający za przedłużeniem zawieszenia go w czynnościach na dalszy, niezbędny okres. Ustawowa przesłanka uzasadnionego przypadku, opisana w art. 150 § 3 ustawy Prawo o prokuraturze, usprawiedliwiająca przedłużenie zawieszenia prokuratora w czynnościach służbowych, występuje w każdej sytuacji, w której prokurator jest podejrzany o popełnienie przestępstwa, a przynajmniej takiego przewinienia dyscyplinarnego, którego dokonanie poważnie naraziłoby na szwank wizerunek urzędu prokuratorskiego. Zdaniem Sądu Najwyższego, powyższa definicja ma zastosowanie w niniejszym postępowaniu.

Materiał dowodowy zgromadzony w toku postępowania dyscyplinarnego, uprawdopodobnia w wystarczającym stopniu, że obwiniony prokurator X. Y. popełnił zarzucany mu czyn. Nie rozstrzygając w tym momencie zasadności postawionego obwinionemu zarzutu dyscyplinarnego, albowiem rolą sądu dyscyplinarnego jest jedynie ocena zasadności odsunięcia prokuratora od wykonywania czynności służbowych w związku ze sformułowanym zarzutem, nie sposób nie zauważyć, że zachowanie prokuratora X. Y. dopuszczającego się uchybienia godności urzędu poprzez wysyłanie wiadomości tekstowych i wykonywanie połączeń audio i wideo w godzinach nocnych, na prywatne numery telefonów pracowników sekretariatu Sądu Rejonowego w Ś., zakłócając im ciszę nocną, stanowiło uchybienie godności urzędu prokuratora i rażące pogwałcenie zasad etycznych, które wiążą się z jego pełnieniem. Zajmowanie przez obwinionego w trakcie trwania postępowania dyscyplinarnego urzędu prokuratorskiego może, w ocenie Sądu Najwyższego, doprowadzić do istotnego podważenia autorytetu prokuratury. W niniejszej sprawie nie ustały przyczyny uzasadniające konieczność przedłużenia zawieszenia prokuratora w czynnościach, zaś waga i charakter przewinienia dyscyplinarnego uzasadnia w pełni wystąpienie w sprawie przesłanki uzasadnionego przypadku, o której mowa w art. 150 § 3 ustawy Prawo o prokuraturze.

Nie ma zatem racji skarżący, który braku zasadności i braku konieczności przedłużenia okresu zastosowania zawieszenia w czynnościach służbowych, upatrywał właśnie w charakterze i wadze uchybienia, które legło u podstaw pierwotnej decyzji o zawieszeniu w czynnościach. Skarżący zdaje się nie

dostrzegać szkody, jaką dalsze pełnienie przez obwinionego prokuratora obowiązków służbowych może wyrządzić zarówno prowadzonym przez niego postępowaniom, jak i samej instytucji prokuratury. Należy mieć na uwadze, że zaskarżone postanowienie jest kontynuacją postanowienia z dnia 3 marca 2023 r., a do chwili wydania zaskarżonego orzeczenia nie ustały przyczyny uzasadniające konieczność dalszego stosowania tego środka. Prowadzone przeciwko obwinionemu prokuratorowi postępowanie dyscyplinarne nie zostało zakończone, zaś z informacji przekazanych w piśmie procesowym z dnia 5 lutego 2025 r., przez Zastępcę Rzecznika Dyscyplinarnego Prokuratora Generalnego dla [...] okręgu regionalnego wynika, iż przeciwko X. Y. prowadzone jest dalej postępowanie dyscyplinarne o sygn. [...], w którym w grudniu 2024 r. i styczniu 2025 r. zmieniono i uzupełniono ww. zarzuty, zaś obecnie X. Y. zarzuca się popełnienie kolejnych siedmiu przewinień dyscyplinarnych dotyczących uchybienia godności urzędu, a określonych w art. 137 § 1 pkt 5 ustawy Prawo o prokuraturze. Charakter przewinienia dyscyplinarnego niewątpliwie wskazuje na jego znaczną szkodliwość dla służby prokuratorskiej, gdyż godzi ono w powagę i zaufanie do urzędu prokuratora. Zaakcentować w tym miejscu należy, iż pełnienie służby prokuratorskiej, zgodnie z art. 75 § 1 pkt 2 ustawy Prawo o prokuraturze, wymaga nieskazitelnego charakteru. Za nieakceptowalną należy zatem uznać taką sytuację, w której prokurator stojący pod zarzutem popełnienia deliktów dyscyplinarnych znacznej wagi, podważających posiadanie przez niego właściwości osobistych niezbędnych na tym stanowisku, będzie wykonywać czynności służbowe. Dopuszczenie obwinionego do pełnienia czynności prokuratorskich mogłoby bowiem podważyć autorytetu prokuratury, jako instytucji stojącej na straży praworządności (art. 2 ustawy Prawo o prokuraturze).

Tym samym przyjąć należy, że wbrew twierdzeniom skarżącego Sąd Dyscyplinarny przy Prokuratorze Generalnym trafnie uznał, iż zachodzi uzasadniony przypadek, o którym mowa w przepisie art. 150 § 3 ustawy, wskazujący na konieczność przedłużenia zawieszenia obwinionego prokuratora w czynnościach służbowych na dalszy czas oznaczony.

Reasumując, w ocenie Sądu Najwyższego zaskarżone orzeczenie w przedmiocie dalszego zawieszenia prokuratora w czynnościach odpowiada

prawu. Zasadnie wskazuje się w literaturze przedmiotu, iż zawieszenie w czynnościach spełnia różne funkcje. Po pierwsze, chroni autorytet prokuratury, a także dalej jeszcze idący interes publiczny przed szkodami, jakie mogłoby spowodować pełnienie funkcji prokuratorskich przez obwinionego. Po wtóre, odgrywa doniosłą rolę wychowawczą, będąc moralnym przeżyciem zarówno dla obwinionego, jak i dla jego współpracowników (por. A. Kiełtyka, W. Kotowski, A. Ważny, Prawo o prokuraturze. Komentarz, wyd. II 2021).

Mając na względzie powyższe, Sąd Najwyższy postanowił jak w sentencji, kosztami postępowania odwoławczego obciążając przy tym Skarb Państwa.

[M. T.]

[r.g.]

Marek Dobrowolski Maria Szczepaniec Marek Molczyk